

Zpravodajství z jižního Kavkazu

březen 2014

იდენტობა | Identoba
For Gender Equality and LGBT Human Rights

(Anti)diskriminační dodatek ústavy

Vláda Irakli Garibašviliho poslala do gruzínského parlamentu návrh tzv. antidiskriminačního dodatku ústavy, který by explicitně říkal, že „rodina je svazek muže a ženy“. Garibašvili přitom přiznává, že tento dodatek má za cíl uspokojit konzervativní členy vládní koalice. V Gruzii se budou v červnu konat volby do místních samospráv a podle aktivistů z největší LGBT organizace v Gruzii „Identoba“ je hraní na xenofobní a homofobní strunu obvyklou strategií většiny gruzínských stran před volbami. Tento návrh je navíc obzvláště nesmyslný, neboť gruzínští gayové a lesby v současnosti usilují o pouhé zabezpečení těch nejzákladnějších práv a bezpečí a o manželství ani nesní. Zejména právo na shromažďování nemůže komunita sexuálních menšin reálně využívat - v čerstvé paměti mají lidé z této komunity útok homofobního davu z loňského 17. května v centru Tbilisi.

(EN) <http://identoba.com/2014/03/29/pm/>

(EN) [http://www.ilga-](http://www.ilga-europe.org/home/news/for_media/media_releases/georgia_ban_on_same_sex_marriage)

[europe.org/home/news/for_media/media_releases/georgia_ban_on_same_sex_marriage](http://www.ilga-europe.org/home/news/for_media/media_releases/georgia_ban_on_same_sex_marriage)

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/27704/>

Ženy na gruzínských ministerstvech

Aktivisté z Feradi.info vypracovali vizualizaci znázorňující poměrné zastoupení žen na vysokých postech jednotlivých gruzínských ministerstev. Infografika ukazuje, že zatímco na některých ministerstvech dosahuje počet žen úroveň srovnatelné se západoevropskými či skandinávskými zeměmi (ministerstvo školství a vědy: 43%, ministerstvo pro evropskou a euro-atlantickou integraci dokonce 56%), na většině ministerstev je poměr zastoupení mužů a žen výrazně ve prospěch mužů.

(EN) <http://feradi.info/en/visualizations/women-in-politics-who-is-running-the-georgian-government>

Roste inflace i zahraniční investice

Podle údajů Geostatu, gruzínského statistického úřadu, činila v únoru meziroční míra inflace 3,5 procenta. Poměrně razantně vzrostly ceny bydlení (o 9,3%) a nadprůměrný nárůst cen vykazují i potraviny a nealkoholické nápoje - 5,7%.

Přímé zahraniční investice do Gruzie vzrostly podle předběžných dat zveřejněných Geostatem oproti loňskému roku o 0,3% a činí 914 milionů USD. Nejvíce v Gruzii investovaly firmy sídlící v Nizozemsku a Lucembursku (180, resp. 145 milionů), následované čínskými (98 mil.), ázerbájdžánskými (95 mil.) a tureckými společnostmi (74 mil. USD).

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27025>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27005>

Odpor proti výstavbě vodní elektrárny v Adžarii

Obyvatelé vesnice Gurta a dalších několika obcí na řece Adžarisckali nesouhlasí se stavbou nové vodní elektrárny a žádají po místní vládě kompenzace. Plánovaná přehrada má totiž zcela zatopit šest vesnic, ale také 400 hektarů lesa, dva funkční kostely a 50 hřbitovů. Místní občané se po opakované snaze řešit situaci právní cestou rozhodli k blokadě silnice, po které jeli na místo plánované stavby vládní úředníci. Blokadu nakonec násilně rozešla policie.

(RU) <http://adjaria.kavkaz-uzel.ru/articles/239248/>

(RU) <http://adjaria.kavkaz-uzel.ru/articles/239207/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/27501/>

Bývalí političtí vězni žádají rehabilitaci

Skupina politických vězňů, amnestovaných v lednu 2013, žádá po gruzínské vládě rehabilitaci a odškodné. Vzhledem k tomu, že na jejich oficiální žádost předseda parlamentu od loňského října nereagoval, rozhodli se od 25. března každý den protestovat, dokud jejich požadavkům nebude vyhověno.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/27716/>

Rusko-gruzínské rozhovory v Praze opět odloženy

Schůzka Grigorije Karasina, náměstka ruského ministra zahraničních věcí, a Zuraba Abašidzeho, zvláštního zmocněnce gruzínského předsedy vlády pro vztahy s Ruskem, která byla původně plánovaná na 4. března a odložena na 13. března, byla opět odložena. Odklad schůzky, která se měla uskutečnit v Praze, zřejmě souvisí s vývojem na Ukrajině a sporem o Krym, ve kterém Gruzie podporuje novou ukrajinskou vládu a staví se negativně k ruské anexi poloostrova.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-russia-talks-delay/25294434.html>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26999>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/27630/>

Vlajka Tuvalu.

Tuvalu zrušilo uznání Jižní Osetie a Abcházie

Polynéské souostroví Tuvalu odvolalo uznání nezávislosti Jižní Osetie a Abcházie a naopak navázalo diplomatické styky s Gruzii. Je to tak po Vanuatu již druhý z tichomořských ministátů, který dřívější uznání J. Osetie a Abcházie odvolal. Jejich nezávislost tak dnes uznává kromě Ruska již jen Nikaragua, Venezuela a Nauru.

(RU) <http://abkhasia.kavkaz-uzel.ru/articles/240267/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/tuvalu-georgia-retracts-abkhazia-ossetia-recognition/25315720.html>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27093>

(RU) <http://south-osetia.kavkaz-uzel.ru/articles/240319/>

Referendum nebude

Referendum o připojení Abcházie k Ruské federaci nepřichází v úvahu, řekl mluvčí abchazského prezidenta Kristian Bžania a dodal, že s tímto tématem přišli někteří ruští novináři, nikoli abchazská vláda nebo obyvatelé Abcházie. Bžania ale zároveň zdůraznil bezpodmínečnou podporu rozhodnutí připojit Krym k Rusku. Abcházie je však podle jeho slov úplně jiný případ.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27076>

Suchumi a Cchinvali krymské referendum uznávají, Tbilisi ne

Představitelé Abcházie a Jižní Osetie uznali legitimitu referenda, které proběhlo v polovině března na Krymu a znamená de facto anexi tohoto poloostrova Ruskem. Jihoosetský ministr zahraničních věcí k tomu dodal, že jeho země „uznává právo obyvatel Krymu vyjádřit svobodně svou vůli“. Naproti tomu Gruzie referendum a

odtržení Krymu od Ukrajiny neuznává. Podle gruzínského ministra zahraničních věcí jde o jasné porušení mezinárodního práva a ukrajinské suverenity a teritoriální integrity. Podobně se vyjádřili i představitelé Ázerbájdžánu.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27044>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27043>

Zákon o zahraničních agentech

V Jižní Osetii byl 31. března přijat zákon o neziskových organizacích, který zavádí nový pojem „nezisková organizace, plní funkci zahraničního agenta“ pro organizace financované z cizích zemí. Tyto organizace budou na zvláštním seznamu a budou podléhat mnohem přísnější a častější kontrole než jiné nevládní organizace. Kromě toho budou tyto organizace muset přijímat peníze do jihoosetských bank, kam je odesláni peněz ze zahraničí takřka nemožné.

(RU) <http://south-osetia.kavkaz-uzel.ru/articles/240290/>

(RU) <http://ngorso.org/ru/news/item/opredelyat-inostrannym-agentom.html>

(RU) <http://region15.ru/news/2014/04/01/11-58/>

(RU) <http://cominf.org/node/1166501458>

(RU) <http://ria.ru/politics/20140331/1001765548.html#ixzz2xcYLI03p>

Arménie uznala krymské referendum

Náměstek arménského ministra zahraničních věcí Šavarš Kočarjan potvrdil, že Arménie oficiálně uznává výsledek referenda, které proběhlo v březnu na Krymu. V Náhorním Karabachu se konala dokonce oslava výsledků referenda pořádaná tamní vládou. Na druhou stranu se v Jerevanu našli i lidé, kteří se způsobem, jakým Rusko ovládlo Krym, nesouhlasí. 5. března se zhruba tři desítky lidí zúčastnily demonstrace před ruským velvyslanectvím, přičemž police zadržela čtyři z nich.

(RU) <http://abkhasia.kavkaz-uzel.ru/articles/239857/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/239720/>

Penzijní reforma je částečně protiústavní

Arménský ústavní soud rozhodl, že kontroverzní novela zákona o penzijním pojištění je v několika ustanoveních v rozporu s ústavou. Podle předsedy soudu zavádí tento zákon občanům povinnosti, které omezují jejich práva zaručená ústavou. Zákon vstoupil v platnost již v lednu tohoto roku, ale již po několika dnech byla jeho účinnost předběžným opatřením ústavního soudu dočasně pozastavena.

(EN) <http://www.rferl.org/content/some-parts-of-armenia-pensions-law-found-unconstitutional/25318358.html>

(EN) http://www.armenianow.com/news/politics/53250/armenia_pension_reform_reaction_political_forces

(RU) <http://armenia.kavkaz-uzel.ru/articles/240371/>

Mrazy poničily úrodu

Silná tlaková níže, která zasáhla na konci března oblast jižního Kavkazu, a s ní spojený prudký pokles teploty způsobily vážné škody na zemědělských plodinách. Ohrožena je

zejména úroda ovocných stromů, které byly na konci března již v květu. Podle odhadů agronomů tak letos výrazně vzroste na jižním Kavkaze cena ovoce a zeleniny. O své živobytí se však obávají hlavně drobní zemědělci, z nichž mnoho již teď musí splácet bankám velké dluhy.

(EN) http://www.armenianow.com/economy/53128/armenia_frost_snowfall_agriculture_crop

(RU) <http://azerbaijan.kavkaz-uzel.ru/articles/240271/>

Aktivisté narušili těžařskou konferenci

Skupina ekologických aktivistů narušila mezinárodní těžařskou konferenci, která se konala 25. března v Jerevanu. Aktivisté chtěli účastníkům, mezi kterými byl i představitel Světové banky a velvyslanci Německa, Velké Británie a USA, připomenout, jaké dopady má činnost těžařských firem na životní prostředí v Arménii. Ministři životního prostředí Aramu Harutyunyanovi, který byl rovněž přítomen, nabídli sklenici vody z řeky Geghi, která je kontaminována jedovatými chemikáliemi. Ten ji vypít odmítl s tím, že nemá žízeň.

(EN) <http://www.rferl.org/content/article/25309041.html>

(EN) <http://news.am/eng/news/200705.html>

Setkání Sarkisjana s Alijevem

Serž Sarkisjan. Zdroj: Wikimedia Commons

Při příležitosti summitu o nukleární bezpečnosti v Haagu se neplánovaně sešli prezidenti Arménie a Ázerbájdžánu Serž Sarkisjan a Ilham Alijev. Údajně „na sebe mluvili“, přičemž podle svědků tohoto setkání nepůsobil ani jeden z prezidentů dojmem, že by chtěl dosáhnout urovnání konfliktu mezi těmito dvěma zeměmi.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-azerbaijan-presidents-speak/25311588.html>

Mistrovství neuznaných států ve fotbale

Mistrovství světa neuznaných států ve fotbale, které se bude konat první červnový týden v Laponsku, už má rozlosované složení základních skupin. Ve skupině A se střetnou fotbalisté Kurdistanu, Asýrie a Tamilského Ílámu, ve skupině B Laponska, Okcitérie a Abcházie, ve skupině C sehraje zápasy Padánie, Québec a Dárfúr a ve skupině D Zanzibar, Náhorní Karabach a ostrov Man. Šampionát pořádá Konfederace nezávislých fotbalových svazů (ConIFA).

(RU) <http://www.interfax-russia.ru/Moscow/special.asp?sec=1725&id=484052>

Azadliq vyznamenán cenou Svobody slova

Ázerbájdžánský deník Azadliq byl vyznamenán oceněním Svobody slova, který uděluje britská nevládní organizace Index on Censorship. Podle pořadatelů si Azadliq toto ocenění zaslouží za to, že vytrvale sleduje a informuje veřejnost o korupci a nepotismu ve vládě a to navzdory stále rostoucímu tlaku ze strany vládnoucího režimu.

(EN) <http://azerbaijan.kavkaz-uzel.ru/articles/239858/>

(EN) <http://www.indexoncensorship.org/2014/03/the-guardian-journalism-award-winner-azadliq/>

Demonstranti z Ismayli odsouzeni

Za organizování a účast na masových nepokojích bylo v ázerbájdžánském Šeki odsouzeno 18 lidí, kteří byli zadrženi letos v lednu během střetů s policií ve městě Ismayli. Soud jim udělil tresty v rozmezí dva a půl až sedm let odnětí svobody. V souvislosti s protesty byli odsouzeni i čelní představitel občanského hnutí „Republikánská alternativa“ Ilgar Mammadov a místopředseda strany Musavat Tofig Yagublu, kteří ovšem do Ismayli dorazili až den po protestech. Oba muže již dříve označila organizace Amnesty International za vězně svědomí.

(RU) <http://azerbaijan.kavkaz-uzel.ru/articles/239629/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-unrest-ismayilli/24882059.html>

Zpřísnění protiteroristického zákona

V ázerbájdžánském parlamentu je projednávána novela protiteroristického zákona, která má zvýšit tresty za účast na „mezinárodním terorismu, financování, organizování a přípravě teroristických útoků, šíření poplašné zprávy a užívání médií, internetu a sociálních sítí pro extremistické účely“.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-tightens-terror-laws/25288949.html>

V otevřeném dopise žádají propuštění politických vězňů

31. března byl na základě smyšlených obvinění zatčen lidskoprávní aktivista, ředitel vzdělávacího centra „Inteligentní občan“, sedmapadesátiletý Hasan Huseynli. Obviněn byl z výtržnictví a údajného pobodání jiné osoby. Huseynli do svého zatčení působil ve městě Gandža, kde byl známou postavou tamní občanské společnosti. Hned druhý den po Huseynliho zatčení sepsalo 50 představitelů ázerbájdžánských nevládních organizací a dalších osobností veřejného života otevřený dopis prezidentu Alijevovi, ve kterém žádají Huseynliho okamžité propuštění, jakož i propuštění dalších politických vězňů, jmenovitě například Anara Mammadliho, šéfa nezávislého centra monitorujícího volby, nebo Ilgara Mammadova a Tofiga Yagublu, kteří již byli v politicky motivovaných procesech odsouzeni k 7, resp. 5 letům vězení.

(EN) <http://contact.az/docs/2014/Want%20to%20Say/040100074098en.htm#.U0TUYFd9md8>

Ptejte se i na politické vězně, vyzvaly nevládní organizace prezidenta Zemana

V dubnu by měl do Prahy na pozvání prezidenta Miloše Zemana přiletět prezident Ázerbájdžánské republiky Ilham Alijev. Nevládní organizace NESEHNUTÍ, Člověk v tísni a DEMAS - Asociace pro podporu demokracie a lidských práv se v této souvislosti obrátily otevřeným dopisem na představitele českého státu - prezidenta republiky, ministra zahraničních věcí a předsedu Senátu. V dopise žádají politiky, aby při setkáních s prezidentem Ázerbájdžánu vznesli i otázku porušování lidských práv a existenci politických vězňů v této kavkazské zemi. Dále žádají, aby byla umožněna otevřená diskuze s prezidentem Ázerbájdžánu během jeho pobytu v České republice, a to prostřednictvím veřejné tiskové konference.

(CZ) <http://cestainiciativy.cz/vystupy/ptejte-se-na-politicke-vezne-vyzvaly-nevladni-organizace-prezidenta-zemana/>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Štěpán Lohr, Martin Hyťha, Milan Štefanec, Kateřina Špácová

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.